

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati petič vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni lavec posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5 Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/1. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.851.

Italijanski načrti

V Rimu so uvideli, da je reševanje podunavskega problema brez sodelovanja Male antante nemogoče in skušajo s posredovanjem Francije priti do sporazuma

Rim, 5. aprila. r. Odmev, ki so nanj naleteli v mednarodni javnosti rimski protokoli, podpisani med Italijo, Avstrijo in Madžarsko, so dali italijanskim uradnim krogom povod za vsestranska pojasnila in zadržavanja, da ta akcija ni naperjena proti nikomur in da služi le gospodarski obnovi Podunavja. Tudi fašistični tisk na ves glas dokazuje, da predstavljajo rimski sporazumi samo osnovo za podunavski sporazum. Ob polnem sodelovanju Male antante naj bi se v Podunavju organizira docela nov gospodarski sistem. Politične garancije držav, ki bi se pridružile temu sporazumu, naj bi zajamčile neodvisnost in obstoj Avstrije. Tudi Francija in Anglija bi se na osnovi izjav o spoštovanju avstrijske neodvisnosti angažirali kot poroka samostojnosti Avstrije ter bi podpirali novi podunavski sistem tako na gospodarskem, kakor političnem polju. Nemčiji bi se v gotovi meri priznala pravica, da sodeluje na gospodarskem polju.

Z zadovoljstvom podčrtava fašistični tisk tudi izjav českoslovaškega zunanjskega ministra dr. Beneša v pariških listih, da je Male antanta pripravljena sodelovati z vsemi državami, pa tudi z Italijo, ako bo spoštovala pravice Male antante in se odrekla politiki, ki je bila dosedaj v glavnem naperjena proti interesom Male antante. Že sam način poročanja fašističnega tiska kaže, da so se v Rimu napolnili sprjaznili z neljzpodbitnim dejstvom, da predstavlja Mala antanta moč, ki se mora resno upoštevati.

Možnost desničarskega puča v Nemčiji?

Senzacionalne informacije angleških listov o naraščajočem odporu Reichswehra proti Hitlerjevemu režimu

London, 5. aprila. r. Berlinski dopisniki tukajšnjih listov soglasno poročajo, da se vedno bolj očito kaže spor, ki obstoja med narodno socialistično stranko in Reichswehrom. Doselej so ta spor skrbno prikrivali, sedaj pa so na obeh straneh nastali bolj zgovorni in prihajali na dan senzacionalne podrobnosti. Reichswehr je zlasti nezadovoljna s takozvano vzhodno politiko Hitlerjevskega režima, predvsem pa s poslednjim sporazumom med Nemčijo in Poljsko. V vrstah Reichswehra vedno bolj narašča ugled bivšega kan-

celarja generala Schleicherja, ki ga je potisnil Hitler docela ob stran. »Daily Telegraph« in »Daily Express« in še nekateri drugi listi objavljajo tudi izjavo bivšega ministra Hessa, ki lo je podal v svojem nedeljskem govoru na nekem zborovanju in v kateri priznava, da lahko pride v Nemčiji do desničarskega puča, ki bi ga vprizorili monarhistični krogi v zvezi z Reichswehrom. Ti krogi so najbolj nezadovoljni s sporazumom s Poljsko in politiko režima sploh.

Liga za avtonomijo Julijske Krajine

Kako si italijanski republikanski emigranti zamišljajo rešitev problema jugoslovenske narodne manjšine v Italiji

Pariz, 5. aprila. r. Dne 24. in 25. marca t. l. se je vršil v Lyonu kongres italijanske republikanske stranke v emigraciji. Na kongresu se je razpravljalo o raznih vprašanjih in zadevah protifašističnega značaja, glavno pozornost pa je kongres posvetil vprašanju Julijske Krajine. Italijanski republikanec iz Trsta Giuliano Viezzoli je ob tej priliki objavil, da je bila v Parizu osnovana »Liga per l'autonomia della Venezia Giulia«, t. j. Liga za avtonomijo Julijske Krajine. Program te lige obsega samo naslednje štiri točke: 1. Člani lige so lahko vsi Italijani in Slovani, bre. razlike vere, rodov in jezika, ki se strinjajo s politično borbo za republikansko, demokratično in socialno vladno. 2. Teritorijalno se razume pod pojmom Julijska Krajina vse nove pokrajine, ki jih je dobila Italija na vzhodu leta 1918 razen Zadra in Lastova. 3. Cilj lige je dosega popolne avtonomije, kulturne upravne in carinske za vse Julijsko-krajinško ozemlje, absolutno izenačenje in enakopravnost Italijanov in Slovanov v Julijski Krajini.

ni tako v političnem, kakor v gospodarskem pogledu ter stremenje po gospodarskem blagostanju, ki bi zadovoljevalo tudi najširše delavske sloje. 4. Za dosego tega cilja bo liga vedno na čelu vsakega pokreta, ki se s kakršnimi koli sredstvi bori za demokratično in socialno svobodo.

Kakor kaže statut te lige, niti italijanski emigranti, ki so največji sovražniki fašizma, ne mislijo na revizijo meja napram Jugoslaviji ter so prepričani, da se da vprašanje nad pol milijonske jugoslovenske narodne manjšine v Italiji rešiti brez sleherne žrtve s strani Italije. Rešitev tega problema v okvirju predlagane avtonomije je ena onih formul manjšinskih teoretikov, ki se v praksi nikjer ni dala izvesti. Značilno je tudi, da izključujejo Zadar in Lastovo iz te avtonomije. Seveda predlogi italijanski emigrantov zaenkrat nimajo večjega pomena, značilni pa so za presojo njihovega mišljenja glede jugoslovenske narodne manjšine v Italiji.

Napredovanje

Beograd, 5. aprila. p. S kraljevim ukazom sta napredovala v višjo skupino direktor trgovske šole v Celju Fran Marinček in profesor srednje tehniške šole v Ljubljani Josip Kremešek. — Za pristava 8. skupine pri upravi policije v Ljubljani je postavljen politično-upravni pripravnik Josip Fakin.

Redukcije dvojnih zaslužkarjev

Beograd, 5. aprila. p. Danes je izšla prva številka novega beograjskega dnevnika »Narodne Novine«. Na uvodnem mestu poroča, da pripravlja vlada ukrepe za izvedbo novega proračuna ter da se je na zadnjih sejah počela v prvi vrsti z ukrepi, ki naj omogočijo zaposlitev brezposelnih inteligentov. V zvezi s tem je vlada odredila, da se zberejo točni podatki o premoženjskem in rodbinskem stanju vsakega posameznega državnega uslužbenca. Na osnovi teh podatkov bodo izdana navodila, da se vsi oni, ki imajo več zaslužkov, odnosno niso odvisni od državne službe, reducirajo in na njihova mesta nastavijo mladi inteligenti, ki že leta in leta čakajo na namestitve.

Bivši turški minister umrl v Sarajevu

Sarajevo, 5. aprila. Snoči je preminul tukaj zadet od srčne kapi bivši turški pravosodni minister Ali Ruždi bej Katić. Pod Kemalovim režimom je bil izgnan iz Turčije ter se je pred več leti naselil v Sarajevu, kjer je poučeval kot profesor na šerijski sodni šoli.

Nova ruska prestolnica

Pariz, 5. aprila. AA. Po vesteh iz angleških virov proučuje sovjetska vlada možnost prenosa ruske prestolnice iz Moskve v Svetlovsk, nekdanji Ekaterinenburg na Uralu. Ta svoj ukrep bo utemeljila s preobjudenostjo Moskve. Moskva šteje zdaj 3 in pol milijona prebivalcev.

Obnova vojaških sodišč v Avstriji

Dunaj, 5. aprila. AA. Kakor pišejo listi, bodo po novem načrtu avstrijske ustave ponovno uvedena vojaška sodišča, ki po dosedanjih ustavi v Avstriji ne obstoje.

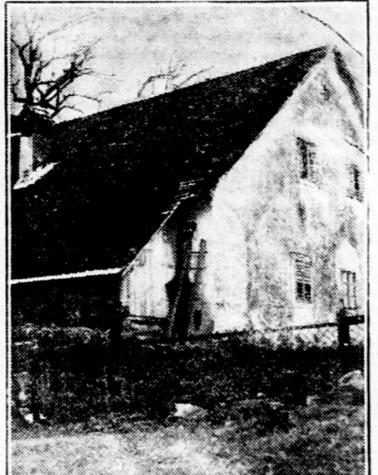
Siamski kralj v Turinu

Turin, 5. apr. AA. Dopoldne je prišel semkaj siamski kraljevič par Sprojeji so v najvišji zaslonski krajevnih oblasti.

Zopet senzacionalen proces v Novem mestu

Jutri se prične obravnava proti posestnici Urši Rormanovi, obtoženi umora lastne sestre Ane Goršetove.

Novo mesto, 5. aprila. Dolenjska metropola bo jutri dopoldne zopet pozorišče senzacionalnega procesa, ki po svojem obsegu ne bo mnogo zaostajal za razpravo proti Andreju in Tonetu Maliju. Pred velikim senatom se bo zagovarjala 54-letna posestnica Urša Rormanova, rojena Gorše, posestnikova žena v Malem Slatenu, ki jo je državno pravdnikstvo obtožilo umora lastne sestre, 64-letne posestnice Ane Goršetove. Krvavi zločin, ki je bil izvršen v noči od 8. na 9. novembra na Slatenu, je naši javnosti gotovo še v živem spomnu.

Hiša, kjer je bila umorjena Urša Rormanova. K hiši je priložena testev, po kateri naj bi bil prišel morilec v izbo.

Vas Slatenk je oddaljena kakih 5 km od Novega mesta. V hiši trdnega posestnika Franca Rormanova so 8. novembra likali koruzo in pomagala je tudi Ana Goršetova, sestra gospodarjeve žene Ursule. Gospodar, ki je že 80 let star, je že telega

k počitku, njegova žena je pa baje okrog 11. odšla v čumnatu k počitku, dočim je sestra Ana hotela dokončati delo. Nenadoma je v veži začula sumljivo hojo, kakor bi kdo bos hodil po hiši. Vzela je lesčerbo in z njo v roki stopila v vežo. Ker tam ni ničesar našla, je pohitela še v kuhinjo, pa tudi tam ni bilo nikogar. V tem hipu so Rormanovi čuli pretresljiv krik. Sestra Ursula je planila v kuhinjo, kjer je z grozo opazila, da leži tam sestra v mlaki krvi. Vsa prestrašena je zbežala na podstrežje, od koder je glasno klicala sosede na pomoč.

Ko so prihitali sosede, med njimi prv 41-letni Jože Senčar, sta mu France Rorman in žena Urša povedala, da je nekdo ubil Ano Goršetovo. Nesrečnica je bila zverinsko razmesarjena, morilec je svojo žrtev večkrat udaril s sekirjo po glavi, en udarec, ki je segal od senc do spodnjih željuzi, je bil smrten.

O zločinu so bili obveščeni orožniki in pa tudi ljubljanska policija. Orožniki so takoj začeli intenzivno poizvedovati za morilecem, naslednjega dne popoldne so pa zaslišali tudi posestnico Uršo Rormanovo, ki je bila še dopoldne tako pijana, da iz nje niso mogli ničesar spraviti. Zmaj pred hišo so našli orožniki ob levem zadnjem vogalu prilonjeno majhno lestev, ki sicer ni segala do strešnega žleba, kjub temu pa je bila na strehi opeka odstranjena in napravljena majhna lina. S tem je namreč hotel morilec fingirati, da je prišel po lestvi do strehe in zlezel skozi lino na podstrežje, od tu se je pa vtihotal v hišo. Orožniki so ugotovili, da ni nihče mogel skozi to lino in pozneje je tudi daktiloskop ljubljanske policije g. Podobnik ugotovil, da je pajčevina pred lino ostala cela.

Zasliševanje in razne okolnosti so vedno bolj zgoščale sum proti pokojnici sestr Uršuli, ki so jo orožniki naslednji dan zveržer aretirali.

Seveda je Rormanova zločin odločno zanikala, prav tako tudi ves čas v preiskavi. Toda indici, ki govorijo proti nji, so tako močni, da jo je državno tožilstvo obtožilo umora.

O zanimivem procesu bomo jutri obširno poročali.

Samomor ali nesreča?

Ljubljana, 3. aprila. Včeraj ob 11.32 je bila reševalna postaja telefonično pozvana na pomoč v Bethovnovi ulici 15. Tam so našli reševalci nezavestno 61-letno babico Marijo Grilovo, ki je po zadrževanju domačih najbrž zavrla veronal. Grilovo so nemudoma prepeljali v bolnico, kjer so se zdravniki zelo zavzeli za njo. Izprali so ji želodec, pa je bila vsaka pomoč zaman. Grilova je ostala ves čas nezavestna in danes proti jutru je zastrujenju podlegla. Ni še ugotovljeno, ali gre za nesrečo ali samomor. Pokojna Grilova je bila v Ljubljani splošno znana kot spretna babica.

Iz policijske kronike

V torek je sedel v kavarni »Central« upokojeni orožnik narednik in posestnik Valentin K. z dvema sorodnikoma. Opoldne je sorodnika spremljal na kolodvor in se vrnil v kavarno, kjer je sedel k mizi, za katero je bil že neki neznanec. Ta ga je začel nagovarjati, toda K. ni bil pripravljen kramljati z njim. Ko je pa okrog 2. zjutraj K. zapustil kavarno, jo je neznanec ubral za njim in mu sledil prav do kavarne »Leona« v Kolodvorski ulici, kjer je spet prišel k njegovi mizi. Neopazano je siliil vanj, hotel pa v svak način navzati z njim pogovor.

Naposled se ga je posestnik naveličal in je okrog 3. zjutraj zapustil kavarno ter zavlil proti glavnemu kolodvoru. Vsiljivi neznanec je bil ubral za njim. Pred Mikličevim hotelom ga je dohitel, se postavil predenj, ga zgrabil za suknjo in zahteval, naj mu »vrne denar«. V naslednjem hipu sta bila že na tleh. K. je klical na pomoč in slučajno je prišel blizu neki njegov znanec, ki ju je razdvojil. Prišel je tudi stražnik, ki je vsiljivega neznanca aretiral in povabil na policijo.

Tam so ugotovili, da gre za Edvarda O., rojenega 1. 1908. v Avberju pri Sežani na Krasi in pristojnega v Mariboru. Pri zasliševanju je zatrjeval, da ni imel namer posestnika K. napasti, temveč je hotel nazaj samo denar, ki mu ga je baje ta vzela. Seveda je to jalov izgovor, saj že v kavarni »Central« Edvard ni imel s čim plačati in mu je natakav vzela klobuk, češ, da ga dobro pozna. Policija ga bo zaradi suma poskušenega ropu izročila sodišču.

V torek smo poročali, da je bil aretirani 29letni Jakob Cimžar, ki je streljal na svoja tovariša in kateremu so zaplenili tudi več vetrihov. Na policijo je prišel popoldne orožnik iz Trboja in v Cimžarju spoznal mladeniča, ki je pred dnevi na begu pred orožniki vrgel proč aktovko, polno vlomiljskega orodja. Domnevajo, da je Cimžar najbrž izvršil več vlomov v okolici Senčurja pri Kranju.

Vohunska afera v ČSR

Dunaj, 5. aprila. r. Iz Prage poročajo, da so policija in vojaške oblasti prišle na sled daleč razprdeni komunistični vohunski in protivojaški organizaciji, ki je razširila svoje delo že na vse ozemlje českoslovaške republike. Kot ena izmed voditeljev te organizacije so aretirali urednika komunistične revije »Rovnost«, Franca Hampla. Aretirani je razpolagal z znatnimi denarnimi sredstvi in je dokončal tzv. Leninov tečaj v Moskvi. Posamezni zaupniki se med seboj niso poznali, delali so pod tujimi imeni in puščali svoje tajne spise na čim manj vidnih mestih, tako v raznih podjetjih, odvetniških pisarnah, klinikah itd., kjer so jih tamkaj nastavljeni zaupniki opredelili dalje. Pri enem izmed Hamplovih zaupnikov so našli protizakonito ročno tiskarno za protivojaško propagandno gradivo in primerne razmnoževalne aparate. Ker je na magistratu v Olo-moucu brez sledu izginil važen vojaški spis, je bil aretirani šef gospodarstvenega referata v tem uradu svetnik Pokorny, dalje višji tajnik Patzel in tajnik Šimek. Kakor zatrjujejo, so listine izročili Hamplu. V Pragi je bilo dosele aretiranih 22, v provinci pa 20 oseb. Vseh je bilo izvedenih okoli 200 hišnih preiskav. Razen policije so tudi vojaške oblasti uvedle strogo preiskavo. Med aretiranimi sta neki arhitekt Jazensky in odvetniški koncipient dr. Riegelhaupt.

Vremensko poročilo JZSS

Ljubljana, 5. aprila. JZSS je davi prejel naslednja pismena poročila po stanju od večera: Kofce: —10 jasno, solčno, snega 70 do 150 cm, smuka prav dobra. Kravace: —6, jasno, solčno, zapadlo 10 cm subega solnatega snega, smuka zelo dobra, izgledi in smuka v planinah idealni. Planina na Kraju: —5, jasno, solčno, solnat sneg, v sencih prišč snega dovolj, smuka idealna, izgledi in planinah prav dobri.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA Devize. Amsterdam 2314.84—2326.21, Berlin 1859.03—1369.83, Bruselj 800.52 do 804.46, Curih 1108.35—1113.85, London 176.30—177.90, New York 3394.39 do 3422.65, Pariz 226.88—227.—, Praga 142.29 do 143.15, Trst 294.35—296.75 (premijs 28.5%). Avstrijski šilling v privatnem trgu 9.10—9.20. INOZEMSKÉ BORZE. Curih. 5. aprila. Pariz 20.38, London 15.94, New York 308.75, Bruselj 72.225, Mila 26.60, Madrid 42.20, Amsterdam 208.85, R. lin 122.80, Dunaj 56.80, Praga 124.45, V. šava 58.825, Bukarešta 8.05.

